

Koncepcja Smart Village dla Wsi Rogów

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa Inwestująca w Obszary Wiejskie
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Koncepcja Smart Village opracowana przez Koło Gospodyń Wiejskich Rogów, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Grant realizowany jest w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania „Owocowy Szlak”

MAJ 2024

Spis treści:

Wstęp	2
Rozdział I	2
1.1 Główne cechy obszaru	2
1.1.1 Lokalizacja	2
1.1.2 Historia	5
1.1.3 Walory przyrodnicze i turystyczne	5
1.1.4 Organizacje pozarządowe	8
1.1.5 Infrastruktura	9
1.1.6 Struktura społeczna	11
1.2 Określenie zasobów	13
1.2.1 Ogólny podział zasobów	13
1.2.2 Zasoby Rogowa	14
1.3. Potencjał organizacyjny	16
Rozdział II	17
2.1 Udział społeczności lokalnej w opracowaniu koncepcji	17
2.2 Plan włączenia społeczności we wdrażanie koncepcji SV	20
Rozdział III	21
3.1 Analiza SWOT- informacje ogólne	21
3.2 Analiza SWOT w miejscowości Rogów	23
3.3 Główne wyzwania	25
3.4 Główne szanse rozwojowe	25
Rozdział IV Logika interwencji	26
4.1 Cele i działania	26

KONCEPCJA SMART VILLAGE DLA MIEJSCOWOŚCI ROGÓW

WSTĘP

Inteligentna wieś to koncepcja rozwoju obszarów wiejskich oparta na wykorzystaniu lokalnych zasobów w celu odpowiedzi na określone potrzeby i rozwiązania zdiagnozowanych problemów. Rozwój inteligentnych wsi odbywa się w oparciu o innowacje społeczne i technologie cyfrowe które pomagają optymalnie wykorzystać zasoby danej miejscowości w celu poprawy jakości życia jej mieszkańców. Smart villages to takie, które wykorzystują technologie cyfrowe, innowacje w codziennym życiu tak aby jak najlepiej wykorzystać swoje zasoby, poprawić warunki życia.

Okolo 40% ludności Polski zamieszkuje na obszarach wiejskich. Dynamika zmian i postępu technologicznego ostatnich lat, wzrost świadomości wśród mieszkańców, sprawia że zaczynają oni odczuwać silniejszą niż niegdyś chęć poprawy jakości życia i zniwelowania różnic między wsią a miastem i odważniej biorą na siebie odpowiedzialność za przeprowadzenie tych zmian. Szansą na przezwycięzenie trudności rozwojowych są technologie cyfrowo-komunikacyjne. Na poziomie lokalnym szansą są nie tylko technologie ale wszelkie działania zmierzające do poprawy warunków życia lokalnych społeczności. Trzeba zaznaczyć że punktem wyjścia tych przeobrażeń jest człowiek dla dobra którego przeprowadzane są te zmiany ale i który sam te zmiany przeprowadza. W tym kontekście technologia jest tylko narzędziem, które właściwie wykorzystane będzie służyło osiągnięciu celu jakim jest poprawa jakości życia mieszkańców terenów wiejskich. Kluczowe będą kompetencje osób które się tym narzędziem posługują.

Niniejszy dokument jest planem rozwoju miejscowości Rogów w zgodzie ze standardami smart. W celu opracowania koncepcji beneficjent przeprowadził wraz z partnerami projektu i mieszkańcami skoordynowany proces tworzenia koncepcji. Proces ten polegał na ustaleniu zasobów jakimi dysponujemy, określaniu zagrożeń, słabych i mocnych stron, formułowaniu szans rozwojowych a w efekcie opracowaniu listy celów do osiągnięcia i projektów do realizacji. Wszystkie te działania znalazły wyraz w niniejszym dokumencie.

ROZDZIAŁ I

1.1 Główne cechy obszaru

1.1.1 Lokalizacja

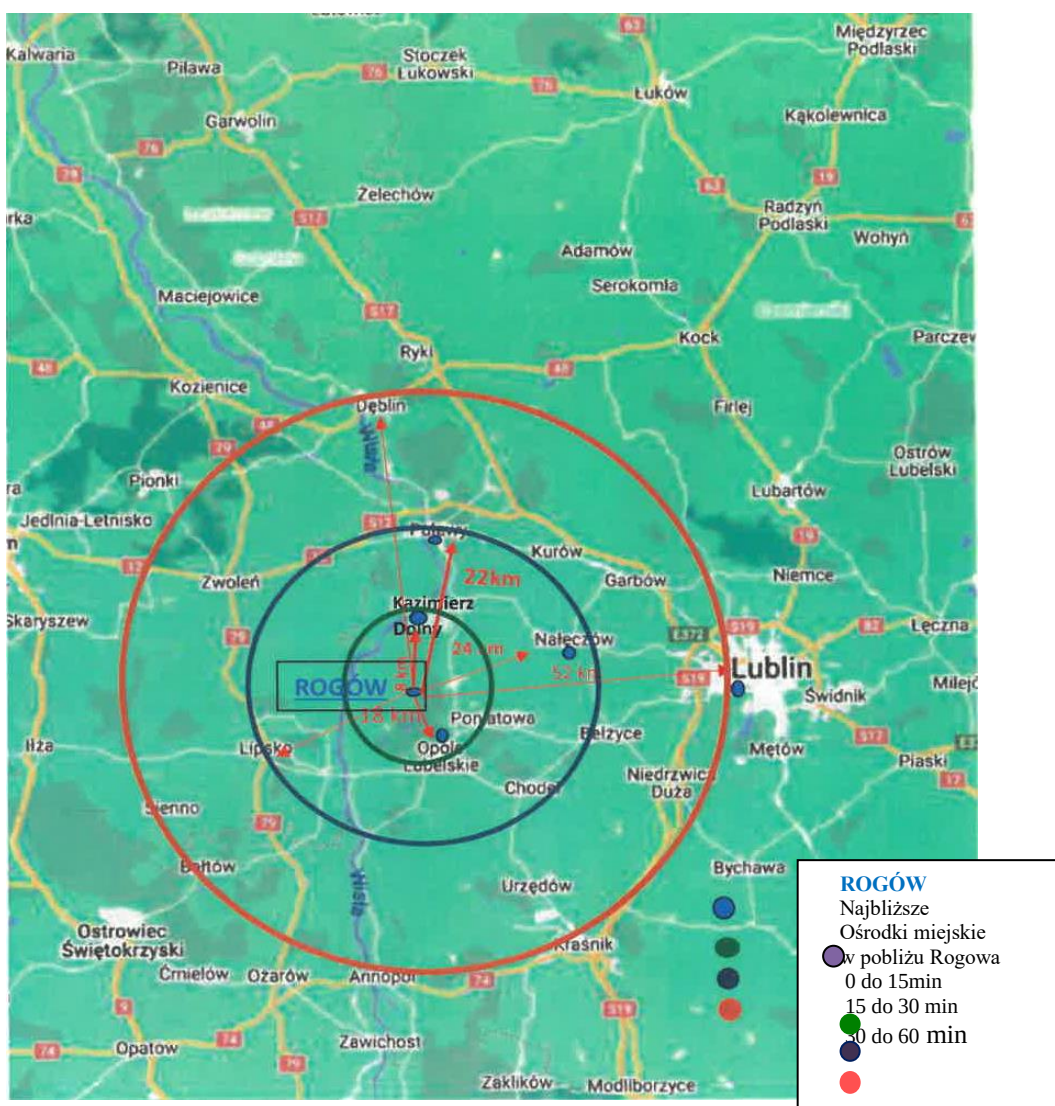
Rogów znajduje się na terenie gminy Wilków, powiatu opolskiego w województwie lubelskim. Wieś Rogów usytuowana jest na krańcu gminy Wilków, który z jednej strony przylega do gminy Karczmiska zaś z drugiej strony graniczy z gminą Kazimierz Dolny w powiecie puławskim. Gmina charakteryzuje się wieloma walorami krajobrazowymi, położona jest na

prawym brzegu Wisły w Kotlinie Chodelskiej. Na terenie gminy znajduje się wiele obiektów o wartości przyrodniczej i historycznej, miejscowości Dobre i Rogów znajdują się ścieżki dydaktyczne Kazimierskiego Parku Krajobrazowego. Na terenie gminy znajdują się grodziska wczesnośredniowieczne w Kłodnicy, Żmijowiskach i Podgórzu, które podlegają Muzeum Nadwiślańskiemu w Kazimierzu Dolnym.

Mapa 1. Położenie Rogowa na terenie Gminy Wilków

Rogów charakteryzuje zwarta zabudowa mieszkaniowa - wyłącznie domy jednorodzinne i budynki gospodarcze. Droga gminna przebiegająca przez miejscowość łączy się bezpośrednio z drogą powiatową. Od siedziby gminy Wilkowa Rogów oddalony jest o 5 kilometrów. Taka też odległość dzieli mieszkańców Rogowa od znajdującego się tam Urzędu Gminy, najbliższego banku, placówki Poczty Polskiej, Ośrodka Zdrowia, paczkomatu. W najbliższym otoczeniu Rogowa znajdują się miasta- Opole Lubelskie-odległość-18 km, Kazimierz Dolny - odległość 8 km, Puław-23 km, Naleczów-22 km. Od Lublina Rogów jest oddalony o około 52 km. W niedalekiej odległości od Rogowa znajduje się droga wojewódzka nr 747 łącząca Lublin z Iłżą i przebiegająca przez most w Kamieniu łączący dwa brzegi Wisły. Stosunkowo blisko-w Puławach znajduje się stacja kolejowa.

Mapa 2. Mapa obrazująca odległości Rogowa od okolicznych ośrodków miejskich i czas dojazdu do nich.

1.1.2 Historia

Pierwsze wzmianki o Rogowie pojawiają się w dokumentach źródłowych w 1409 r., dowiadujemy się z nich że wieś stanowiła własność podzieloną króla i szlachecką z czasem przechodziła w ręce kolejnych tenutariuszy (dzierżawców) by w 1522 r. na mocy decyzji króla Zygmunta Starego trafić w ręce Mikołaja Firleja. W wyniku rozbiorów Polski Rogów znalazł się pod wpływami rosyjskimi. Według XIX wiecznego podziału administracyjnego Rogów był wsią należącą do powiatu nowo aleksandryjskiego (puławskiego), gminy Rogów, parafii Wilków. Podczas II wojny światowej Rogów znajdował się pod okupacją niemiecką jednak nie ucierpiał znacząco w wyniku działań wojennych. W latach powojennych nastąpił dynamiczny rozwój miejscowości-wzrost liczby ludności. Pod koniec lat czterdziestych ubiegłego wieku mieszkańcy podjęli decyzję o powołaniu Komitetu Budowy Szkoły na czele którego stanął ówczesny sołtys Bolesław Złotucha. Nowy budynek powstał mimo sprzeciwu władz po około 6 latach i służył wielu pokoleniom mieszkańców. W 1990 r. mieszkańcy ponownie powołali Komitet w celu rozbudowy szkoły z uwagi na dużą liczbę dzieci(w owym czasie w Rogowie uczyło się około 120 uczniów). Dynamiczny rozwój Rogowa paradoksalnie zastopowały przemiany ustrojowe i transformacja gospodarki centralnie zarządzanej w gospodarkę rynkową co odbiło się na regionach rolniczych w całym kraju.

1.1.3 Walory przyrodnicze i turystyczne

Rogów położony jest w strefie krawędziowej Równiny Bełżyckiej, przykrytej w tym miejscu ok. dziesięciometrową pokrywą lessu. Powstała tu uformowana przez erozję wyjątkowo urozmaicona sieć długich i głębokich wąwozów oraz innych form, jak studnie, kotły, rozcięcia i obrywy o pionowych ścianach, typowych dla obszarów lessowych, które z lotu ptaka przypominają ośmiornicę- stąd często bywa określany Ośmiornicą Rogowską. Przez Rogów przepływa rzeka Jaworzanka, której źródła znajdują się w dwóch wąwozach. W jednym z nich potok biegnie całą szerokością wąwozu, w drugim, znacznie szerszym, potok płynie łąką, po jego dnie. Źródła Jaworzanki wybijają ze skał opoki kredowej a woda jest krystalicznie czysta i ma prawdopodobnie właściwości lecznicze. Strefa Jaworzanki w 1992 r. została objęta ochroną. To malownicze i unikatowe ukształtowanie terenu sprawia że jest to miejsce atrakcyjne turystycznie. Część Rogowa znajduje się w granicach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego. Przez Rogów biegnie pięciokilometrowa ścieżka dydaktyczna obejmująca wspomniane wąwozy i źródła. W niedalekiej odległości od Rogowa znajduje się krańcowa stacja Nadwiślańskiej Kolejki Wąskotorowej.

Zdjęcie 1. Potok Jaworzanka

Zdjęcie 2. Źródła potoku Jaworzanka

Zdjęcie 3. Wąwóz lessowy w Rogowie

1.1.4 Organizacje pozarządowe

W Rogowie działają dwa stowarzyszenia skupiające kobiety- Stowarzyszenie Kobiet "Rogowianki" liczące 28 członkiń oraz Koło Gospodyń Wiejskich "Rogów"- 32 członkinie, które organizują życie kulturalne i towarzyskie mieszkańców, kultywują tradycję, historię, lokalne rękodzieło, promują kuchnię regionalną, zdrowe odżywianie, działają na rzecz integracji mieszkańców, promocji Rogowa i gminy Wilków, uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych organizowanych na terenie gminy, powiatu, kraju oraz podejmują szereg własnych inicjatyw. Stowarzyszenia mają doświadczenie w realizacji projektów w ramach dofinansowań zewnętrznych z zakresu ekologii, zdrowego trybu życia, organizacji imprez plenerowych.

Zdjęcie 4. Koło Gospodyń Wiejskich Rogów

W Rogowie działa również Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Formacja istnieje nieprzerwanie od 1928 roku. Obecnie zrzesza 66 osób- 54 mężczyzn i 12 kobiet. Druhny i druhowie stoją na straży bezpieczeństwa, biorą udział w akcjach ratowniczych oraz angażują się w życie mieszkańców biorąc czynny udział w organizacji wydarzeń kulturalnych.

Zdjęcie 5. Druhny z OSP w Rogowie

Wspólne spotkania, praca w organizacjach są szansą na integrację, wymianę doświadczeń, nawiązywanie więzi międzypokoleniowej.

1.1.5 Infrastruktura

Na terenie miejscowości znajdują się dwie remizy strażackie- stary budynek, który z uwagi na stan nie jest obecnie wykorzystywany oraz nowy budynek, który w latach 2023-2024 przeszedł

gruntowny remont, siedziba straży i stowarzyszeń. Przy budynkach utworzony został plac zabaw dla dzieci z altaną będący jednocześnie miejscem spotkań mieszkańców. Ponadto w Rogowie znajduje się szkoła podstawowa, która z uwagi na niewielką liczbę uczniów, aby uniknąć zamknięcia, od 2016 r. jest prowadzona przez Fundację Theresianum z Lublina. W Rogowie działają dwa sklepy zaopatrujące mieszkańców w podstawowe artykuły spożywcze i przemysłowe. Dostęp do infrastruktury technicznej to również element określający jakość życia mieszkańców. Do Rogowa doprowadzona jest energia elektryczna, wielu mieszkańców posiada własne instalacje solarne służące ogrzewaniu wody-wykonane w ramach projektu realizowanego przez gminę Wilków w 2020 r. Wodę dostarcza wodociąg obsługiwany przez gminną spółkę komunalną, z ujęcia wody w Rogowie. Na terenie całej gminy brak kanalizacji, ścieki odprowadzane są do bezodpływowych szamb. Obecnie każdy z mieszkańców wywozi nieczystości we własnym zakresie, korzystając z usług asenizacyjnych, ale jest szansa na poprawę sytuacji gdyż na terenie gminy jest realizowany projekt budowy przydomowych oczyszczalni ścieków do którego chęć przystąpienia zadeklarowała większość mieszkańców.

Zdjęcie 6. Budynek zabytkowej remizy strażackiej w Rogowie.

Zdjęcie 7. Plac zabaw w Rogowie.

1.1.6 Struktura społeczna

Rogów jest największą pod względem obszaru i liczby ludności wsią gminy Wilków. Według danych urzędu gminy w 2024 roku liczącą 462 mieszkańców w tym 239 kobiet i 223 mężczyzn. Ludność Rogowa stanowi 11% populacji całej gminy Wilków.

Płeć	2021	2022	2023	2024
Kobiety	248	242	240	239
Mężczyźni	226	226	225	223
Razem	474	468	465	462

Tabela 1. Zmiany demograficzne w Rogowie na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Z roku na rok obserwujemy spadek liczby mieszkańców. Jeśli chodzi o strukturę mieszkańców pod względem wieku to przedstawia się ona następująco- 301 osób w wieku produkcyjnym co stanowi 65% ogółu mieszkańców Rogowa, 80 mieszkańców w wieku 0-17 lat, co stanowi 17% wszystkich mieszkańców oraz 85 osób w wieku powyżej 65 lat co stanowi 18% wszystkich mieszkańców.

Większość mieszkańców Rogowa to rolnicy, chociaż wśród młodszych mieszkańców coraz więcej osób łączy pracę zawodową z pracą na roli. Uprawiany jest głównie chmiel, maliny i sady. Hodowla zwierząt, ptactwa w odniesieniu do ostatnich dwudziestu lat drastycznie zmalała- nikt już nie traktuje jej jako źródła dochodu. Zwierzęta (głównie kury) hodowane są tylko na własne potrzeby.

1.2.Określenie zasobów

1.2.1 Ogólny podział zasobów

Na potrzeby koncepcji Inteligentnej Wsi zasoby możemy sklasyfikować następująco:

Rys 1. Podział zasobów

1.2.2 Zasoby Rogowa

Warto podkreślić, że Rogów jest miejscowością wiejską, nie będącą w stanie zaoferować udogodnień i możliwości takich jak obszary miejskie i pod pewnymi względami takie właśnie miejscowości nie będą w stanie konkurować z wielkimi ośrodkami. Niemniej jednak należy podejmować próby zatrzymania depopulacji z jakimi zmagają się nie tylko Rogów ale wszystkie małe miejscowości. Aby zadanie to ułatwić należy zacząć od ustalenia czym dysponujemy, co my, nasza miejscowość mamy takiego co daje nam przewagę nad innymi, sprawia że jesteśmy unikatowi lub przynajmniej nie gorsi i co będzie punktem wyjścia dla dalszych działań w kierunku poprawy jakości życia, odwrócenia lub zatrzymania tendencji do wyludniania się naszej miejscowości. Ogromnym kapitałem Rogowa są mieszkańcy, którzy świadomie podjęli decyzję że chcą poprawić warunki życia i włączyć się w realizację koncepcji inteligentnej wsi. Mamy wielu mieszkańców, którzy w poprzednich dekadach byli aktywni społecznie i brali udział we wspólnych inicjatywach służących naszej i okolicznym wsiom- rozbudowa szkoły, budowa remizy wiejskiej, budowa zbiornika zabezpieczenia przeciwpożarowego. Na terenie Rogowa działają dwie organizacje skupiające kobiety- KGW „Rogów”, Stowarzyszenie Kobiet „Rogowianki”, które realizują wiele przedsięwzięć kulturalnych, zajmują się kultywowaniem tradycji, promowaniem zdrowego stylu życia, postaw proekologicznych. Kolejny atut Rogowa to prężnie działająca i cały czas rozwijająca się ochotnicza straż pożarna zrzeszająca drużyny i druhow. Ciekawe tradycje i zwyczaje kultywują starsi mieszkańcy Rogowa - wytwarzają koronki, pająki ze słomy i bibuły. Mieszkańcy od 2016 roku mają do swojej dyspozycji fundusz sołecki który służy zaspokajaniu zbiorowych potrzeb i o przeznaczeniu którego decydują wspólnie podczas zebrania sołeckich. Stowarzyszenia również dysponują własnymi środkami ze składek, organizacji imprez, warsztatów. Mieszkańcy z uwagi na ukształtowanie terenu i problemy z zasięgiem telefonii komórkowej komunikują się za pośrednictwem kont na portalach internetowych (stowarzyszenia również mają konto na portalu społecznościowym), tablicy ogłoszeń zaś w ważniejszych sprawach organizowane są zebrania wiejskie. W Rogowie znajdują się dwie remizy strażackie- nowa i stara. Nowy budynek, dwukondygnacyjny w 2023 roku został poddany gruntownemu remontowi- brakuje tylko podłogi i wyposażenia. Zaś stara, zabytkowa remiza nadal wymaga remontu i nie jest obecnie wykorzystywana. Wieś dysponuje placem sołeckim przy remizach, na którym urządzony został plac zabaw dla dzieci oraz postawiona została altana, boiskiem przy szkole podstawowej, które wymaga renowacji. Nowa remiza została wyposażona przez stowarzyszenia pozyskujące na ten cel środki z różnego rodzaju grantów i dofinansowań. Zakupione zostały stoły, krzesła, naczynia, sztuce, wyposażenie kuchni, sprzęt AGD. Atutem Rogowa jest jego krajobraz i unikalne ukształtowanie terenu, potok Jaworzanka oraz położenie w pobliżu miast stanowiących ośrodki turystyczne- Kazimierza Dolnego, Nałęczowa, Puław oraz bliskość atrakcji turystycznych jakimi są Nadwiślańska Kolejka Wąskotorowa, wczesnośredniowieczne grodziska na Chodliku , w Żmijowiskach i w Kłodnicy, Rezerwat Przyrody Skarpa Dobrska. Drogi gminne na terenie Rogowa były w ostatnich latach sukcesywnie

remontowane i są w dobrym stanie. Rogów posiada dogodny dostęp do szlaków komunikacji samochodowej sieć dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich zapewnia wygodny dojazd do większych ośrodków miejskich na terenie powiatu opolskiego i sąsiednich powiatów oraz stolicy województwa. Wieś jest objęta infrastrukturą energetyczną i wodociągową. Większość mieszkańców Rogowa ma dostęp do Internetu, chociaż z uwagi na ukształtowanie terenu są problemy z zasięgiem.

Zdjęcie 8. Budynek nowej remizy w Rogowie.

Zdjęcie 9. Budynek Szkoły Podstawowej w Rogowie.

1.3.Potencjał organizacyjny

W tworzenie koncepcji SV zaangażowali się mieszkańcy Rogowa. Nawiązane zostało partnerstwo z organizacjami- Ochotniczą Strażą Pożarną w Rogowie, Stowarzyszeniem Kobiet „Rogowianki”, 10 mieszkańcami Rogowa, Radą Sołecką i Sołtysem Rogowa. Mieszkańcy włączyli się w tworzenie koncepcji poprzez wysuwanie propozycji zmian, wskazywanie problemów z jakimi się borykają, udział w spotkaniach w celu wypracowania koncepcji. Zadaniem Sołtysa i Rady Sołeckiej było włączenie się w przedsięwzięcie od strony organizacyjnej- poinformowanie Mieszkańców o planach tworzenia koncepcji SV, uświadomienie ich czym jest koncepcja SV i w jaki sposób może ona wpłynąć na poprawę jakości życia, zorganizowanie spotkań. Zadaniem organizacji- KGW, OSP, Stowarzyszenia Kobiet „Rogowianki” jest kierowanie procesem tworzenia koncepcji, wyłonienie grupy roboczej, ustalenie harmonogramu działań, sposobu włączenia lokalnej społeczności w proces tworzenia koncepcji. Wszystkie wymienione podmioty wzięły czynny udział w przygotowaniu uproszczonej analizy SWOT, określeniu celów i potencjałów rozwojowych, opracowanie listy działań(projektów) służących realizacji koncepcji, merytorycznym opracowaniu koncepcji w oparciu o przedstawione pomysły i potrzeby Mieszkańców. W prace zaangażowana będzie również Gmina Wilków- pracownicy będą udostępniali dane potrzebne przy tworzeniu koncepcji oraz pomogą w napisaniu koncepcji.

ROZDZIAŁ II

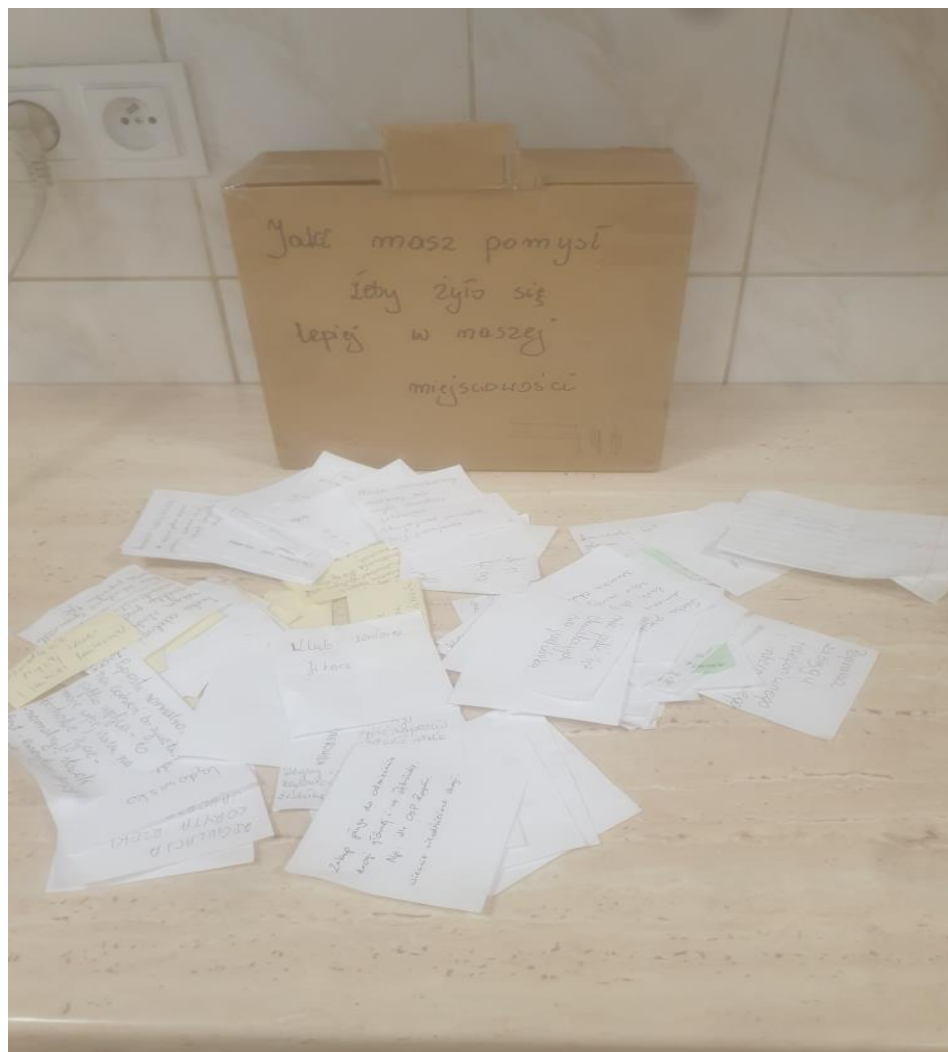
2.1 Udział społeczności lokalnej w opracowaniu koncepcji

Cały proces tworzenia koncepcji został podzielony na etapy:

1. Etap informowania mieszkańców oraz gromadzenia i porządkowania informacji.

Pierwszym krokiem było zaproszenie mieszkańców przez sołtysa (puszczona została kartka z informacją o dacie i miejscu spotkania oraz rozwieszone zostały ogłoszenia) na spotkanie informacyjne. Na spotkaniu uczestnicy dowiedzieli się czym są Smart Villages, zostali poinformowani o planach tworzenia koncepcji, zostali zaproszeni do udziału w jej tworzeniu. Kluczowym elementem prac nad koncepcją był udział Mieszkańców w formie ankiety-„ pudełku pomysłów” i „pudełku problemów”. Polegało to na tym iż przez wieś od domu do domu zostało puszczone pudełko do którego każdy z mieszkańców mógł wrzucić karteczkę z jego pomysłem co można zmienić aby poprawić jakość życia w Rogowie oraz wskazać co jego zdaniem jest największym problemem. Mieszkańcy bardzo chętnie włączyli się w tę inicjatywę- udało się zebrać wiele ciekawych pomysłów. Kulminacyjnym momentem prac było spotkanie mieszkańców-zarówno młodzieży jak i starszych osób, rady sołeckiej, sołtysa, przedstawicieli stowarzyszeń, OSP, mieszkańców na którym, wyłoniona została grupa robocza, która zapoznała się z pomysłami i opiniami mieszkańców z badania ankietowego („pudełka pomysłów i pudełka problemów”), które zostało przeprowadzone w dniach 01.04-15.04.2024 r. 100% uczestników badania stanowili mieszkańcy Rogowa. We wspomnianym badaniu udział wzięło 71% mieszkańców Rogowa- najliczniejszą grupą która wzięła udział w badaniu stanowili mieszkańcy utrzymujący się wyłącznie z rolnictwa -83% badanych, 15% stanowili mieszkańcy którzy oprócz rolnictwa posiadają dodatkowe źródła dochodów, a tylko 2% stanowiły osoby ,których wyłączone źródło dochodu znajduje się poza rolnictwem. Jeśli chodzi o udział kobiet i mężczyzn to nie było znaczących dysproporcji- 54% biorących udział w badaniu to kobiety zaś 46% stanowili mężczyźni. Struktura wiekowa ankietowanych przedstawiała się następująco- 71% stanowiły osoby w wieku produkcyjnym- czynne zawodowo, 18%-emeryci zaś pozostałe 11% to osoby uczące się . Ankieta „pudełko pomysłów” została przedyskutowana i uporządkowana. Dokonana została klasyfikacja pomysłów i problemów według częstotliwości ich występowania. Poniżej znajdują się konkluzje z tego procesu. Jako największe problemy Rogowa zostały wskazane: trudna sytuacja w rolnictwie, niskie ceny, brak możliwości zbytu produktów- 89%, problemy ze znalezieniem zatrudnienia poza rolnictwem- 81% uczestników badania wskazało na ten problem, odpływ ludności- 78% badanych, zanik więzi międzyludzkich- 62% badanych, brak zajęć i miejsca spotkań dla młodzieży- 53% badanych, brak żłobka- 51% badanych. Pozostałe problemy wskazało poniżej 30% ankietowanych- były to brak koszy na śmieci, brak chodnika wzdłuż drogi głównej. Następnym krokiem było przeanalizowanie pomysłów mieszkańców na poprawę warunków życia. Najczęściej pojawiającą się propozycją było- utworzenie żłobka w

budynku szkoły podstawowej-62% badanych, remont starej remizy i stworzenie izby- 58% badanych, stworzenie miejsca spotkań dla młodzieży- 44% badanych, budowa oświetlenia energooszczędnego- 41% badanych, montaż ławek, koszy na śmieci- 31% badanych, stworzenie sali zabaw dla dzieci- 28% badanych, zakup rowerów, hulajnóg elektrycznych- 25% badanych. Następnie wspólnie przeprowadzona została uproszczona analiza SWOT- określone zostały zasoby jakimi dysponujemy, słabe strony, zdefiniowane szanse i zagrożenia i wpracowany wstępny model SWOT, który po spotkaniu został dopracowany i zaktualizowany i którym posługiwano się na dalszym etapie prac. Ponadto na spotkaniu określone zostały zasoby Rogowa.

Zdjęcie 10. „Pudełko pomysłów”.

2. Etap podsumowujący- wnioski i konkluzje

Na kolejnym, trzecim już spotkaniu, wszystkie zebrane dotychczas informacje zostały ponownie

przedyskutowane, uzupełnione, sformułowane zostały wnioski w oparciu o analizę SWOT i określone zostały cele jakie chcemy osiągnąć, zadania jakie powinny zostać zrealizowane aby te cele osiągnąć, ustalone zostało co powinna zawierać treść koncepcji.

Zdjęcie 11. Analiza SWOT.

3.Etap- przygotowanie dokumentu i przyjęcie go przez mieszkańców.

Na tym etapie zespół roboczy- sołtys, członkowie rady sołeckiej, przedstawiciele stowarzyszeń, OSP, przedstawiciel Gminy Wilków, przystąpili do tworzenia dokumentu. Projekt koncepcji został udostępniony mieszkańcom by mogli się zapoznać. Zorganizowane zostało kolejne-

czwarte spotkanie z mieszkańcami podczas którego projekt został przedyskutowany, każdy mógł wyrazić swoją opinię, zgłosić uwagi. Ponownie zebrała się grupa robocza która uzupełniła koncepcję w oparciu o uwagi mieszkańców. Na piątym spotkaniu zebranie sołeckie-jednogłośnie podjęło uchwałę o przyjęciu koncepcji.

Zdjęcie 12. Zespół roboczy przy pracy nad koncepcją.

2.2 Plan włączenia społeczności we wdrażanie koncepcji SV.

Pierwszym etapem inicjującym funkcjonowanie koncepcji w praktyce jest przyjęcie jej przez zebranie wiejskie. Funkcjonowanie koncepcji i jej wdrażanie od samego początku poddane będzie kontroli o charakterze ciągłym i stałym. Monitorowanie wdrażania koncepcji powierzono Radzie Sołeckiej, która cyklicznie raz do roku podczas Zebrania Wiejskiego będzie składała

sprawozdanie z przebiegu realizacji koncepcji. Czuwanie nad przebiegiem realizacji koncepcji będzie uzależnione od rodzaju projektu-może ono przybierać formy sprawdzania stanu realizacji, realnych działań jak również analizie. W razie potrzeby, gdy okaże się że nie wszystko przebiega zgodnie z planem może również przybierać formy korekty pewnych działań.

Biorąc pod uwagę dynamikę zmian społecznych, ekonomicznych zakładamy konieczność aktualizacji koncepcji. Przewidujemy taką możliwość na wniosek mieszkańców- gdy ktoś uzna za stosowne poinformuje sołtysa o potrzebie zorganizowania spotkania i przedyskutowania zmiany koncepcji. Z inicjatywą zmian będą również mogli wystąpić członkowie zespołu roboczego. Przewidujemy zaangażowanie mieszkańców we wdrażanie koncepcji- członkowie zespołu roboczego będą koordynować i nadzorować proces jej wdrażania oraz konsultować przebieg tych działań z mieszkańcami i wdrażać ich pomysły, korygować ewentualne nieprawidłowości. Koncepcja ma żyć, ewoluować, by w zmieniających się okolicznościach nadal odpowiadać na potrzeby ludzi, tak więc można będzie ją rozbudowywać, dodawać do niej nowe projekty.

ROZDZIAŁ III

3.1 Analiza SWOT- informacje ogólne

Analiza SWOT jest jednym z najczęściej wybieranych narzędzi analitycznych służących do porządkowania i analizy informacji. Analiza SWOT polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- S (Strengths)-mocne strony- wszystko to stanowi atut, przewagę, zaletę,
- W(Weaknesses)-słabe strony- wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę,
- O(Oportunities)-szanse- wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany,
- T-(Threats)- zagrożenia- wszystko to co stwarza ryzyko zmiany niekorzystnej.

Informacja, która nie może być poprawnie zakwalifikowana do żadnej z wymienionych grup, jest w dalszej analizie pomijana jako nieistotna strategicznie. Informacja strategiczna posegregowana według opisanych kryteriów jest następnie zapisywana w czterodzielnej macierzy strategicznej, w której lewa strona zawiera dwie kategorie czynników pozytywnych a prawa dwie kategorie czynników negatywnych.

Matryca SWOT

Rys 2. Schemat analizy SWOT

3.2 Analiza SWOT miejscowości Rogów.

Mocne strony: -krajobraz, unikalne ukształtowanie terenu- Ośmiornica Rogowska, -lokalizacja- blisko Kazimierza Dolnego, teren Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, - źródła, specyficzny mikroklimat w ich pobliżu, -lokalni artyści i rękodzielnicy, - infrastruktura służąca prowadzeniu działalności KGW, stowarzyszeń, - mamy miejsca spotkań dzieci i dorosłych mieszkańców, służące zabawie(plac zabaw) i uprawianiu sportu(siłownia), - kuchnia regionalna i stowarzyszenie, które ją kultywują, to że posiadają własne zaplecze- kuchnia z wyposażeniem, - rolnictwo- mieszkańcy uważają Rogów za stolicę polskiego chmielarstwa, - łatwa dostępność zdrowych i ekologicznych produktów spożywczych- mieszkańcy sami je produkują.	Słabe strony: - komunikacja między ludźmi, zbyt rzadkie spotkania, brak czasu, chęci, - problemy z zasięgiem telefonów(co jest związane z ukształtowaniem terenu), - brak znajomości języków obcych, - lokalne podtopienia podczas większych opadów, co szkodzi uprawom, wpływa na obniżenie czy utratę plonów a co za tym idzie dochodów, - drogi dojazdowe do pól, - brak bazy agroturystycznej, pomimo potencjału Rogowa do bycia atrakcją turystyczną, -zły stan środowiska naturalnego -słaba kondycja szkoły podstawowej, coraz mniejsza liczba uczniów
Szanse: -poprawa bezpieczeństwa i jakości życia mieszkańców poprzez montaż oświetlenia ulicznego oraz budowę chodnika, - remont starej remizy, - stworzenie izby dziedzictwa obszaru, - doposażenie świetlicy wiejskiej, - przyciągnięcie turystów, - stworzenie zaplecza agroturystycznego, punktu gastronomicznego- a co za tym idzie nowych miejsc pracy, - organizacja imprez plenerowych, -warsztaty, - integracja mieszkańców, nakłonienie ich do wyjścia z domów, - stworzenie sali zabaw dla dzieci, -zakup rowerów- mogliby korzystać, turyści i mieszkańcy, - dom spokojnej starości- miejsca pracy	Zagrożenia: - odpływ młodych ludzi, - brak perspektyw pracy, - brak chęci współpracy mieszkańców, -wojna na Ukrainie, -sytuacja na granicy polsko-białoruskiej, -wykluczenie cyfrowe.

W oparciu o analizę SWOT czyli- potencjalne szanse i zagrożenia, słabe i mocne strony- możemy wskazać te które mogą wywierać silniejszy wpływ na miejscowość i wybrać taki kierunek rozwoju , który mocne strony i szanse rozwoju zniwelują słabe strony i zagrożenia.

Największym atutem Rogowa są walory przyrodnicze i krajobrazowe - objęte ochroną, zlokalizowane częściowo na terenie parku krajobrazowego, unikatowe ukształtowanie terenu, bliskie sąsiedztwo atrakcji turystycznych znanych w całym kraju- Kazimierz Dolny, Nałęczów, Puławy. Kolejny atutem jest sieć dróg gminnych i powiatowych, sąsiedztwo większych ośrodków miejskich, łatwa dostępność komunikacyjna, bliskość Nadwiślańskiej Kolejki Wąskotorowej(łączącej Nałęczów z Karczmiskami) stanowiącej atrakcję turystyczną. Kolejnym atutem jest bliskość Zakładów Azotowych w Puławach, prężnie rozwijającego się zakładu. Na terenie Rogowa działają stowarzyszenia , organizacje pozarządowe, które wywierają wpływ na życie kulturalne , towarzyskie poprzez organizację różnorodnych przedsięwzięć służących lokalnej społeczności, zacieśnianiu więzi, kultywowaniu tradycji, krzewieniu kultury, propagowaniu zdrowego stylu życia, promocji regionu, lokalnych produktów. Biorąc pod uwagę wszystkie te zasoby można stwierdzić że miejscowość posiada potencjał aby przyciągnąć turystów, stać się ważnym punktem na mapie turystycznej regionu, przyciągnąć inwestorów z branży turystycznej, usługowej.

Największą słabością jest mała promocja miejscowości, nieumiejętność wykorzystania potencjału lokalizacyjnego i krajobrazowego, przyciągnięcia turystów.

Największa szansa to rozwój turystyki krajoznawczej-wypoczynku połączonego z eksplorowaniem ciekawych miejsc, poznawaniem lokalnej historii, tradycji, przyciągnięcie na krótkie wypady mieszkańców okolicznych miast. Rogów jest położony na terenie gminy gdzie znajduje się wiele zabytków i atrakcyjnych miejsc oraz w okolicy „zagłębia turystycznego” regionu lubelskiego. Szansą jest również rozwój sąsiednich ośrodków miejskich gdzie mieszkańcy Rogowa mogą szukać pracy.

Największym zagrożeniem jest depopulacja, wykluczenie cyfrowe, spadek opłacalności produkcji rolnej która stanowi główne źródło dochodu przeważającej liczby mieszkańców Rogowa, wojna na Ukrainie i niestabilna sytuacja na granicy z Białorusią również mogą rzutować niekorzystnie na sytuację całego regionu czyniąc z niego miejsce mniej atrakcyjne do osiedlania i lokowania tu inwestycji.

Wynikową wszystkich podjętych dotychczas działań było sformułowanie szczegółowych wyzwań jakie stoją przed koordynatorami procesu wdrażania koncepcji inteligentnej wsi oraz określenie szans rozwojowych, które można wykorzystać by poukładać życie w Rogowie według modelu Smart Village.

3.3. GŁÓWNE WYZWANIA:

- Powstrzymanie odpływu ludności- poprzez stworzenie alternatywnych względem rolnictwa sposobów zarabkowania- gospodarstw agroturystycznych oferujących noclegi, wyżywienie, dodatkowe atrakcje np. warsztaty pieczenia chleba, stworzenie możliwości zbytu produktów rolnych- jajek, owoców, warzyw- ich wykorzystanie w stworzonym punkcie gastronomicznym, mieszkańcy będą mogli kooperować między sobą- sprzedawać produkty, wymieniać.
- Przyciągnięcie turystów- w tym celu można dotrzeć z informacją o naszej miejscowości, jej urokach do turystów- umieścić tablice informacyjne przy drogach dojazdowych do Rogowa z mapką atrakcji, rozbudować bazę noclegową, zapewnić miejsca wypoczynku, altanki, ławeczki, stworzyć miejsce gdzie będzie można coś zjeść- restauracja, bar, organizowanie dla turystów
- Stymulowanie mieszkańców do wspólnego spędzania czasu, podejmowania wspólnych inicjatyw, wyjścia z domu, zacieśniania więzi między mieszkańcami-w tym celu można doposażyć miejsca rekreacji, remizy, organizować warsztaty- np. kulinarne czy rękodzielnicze (np. tworzenia koronek) dla dzieci co będzie sprzyjało edukacji ,kultywowaniu tradycji i tworzeniu więzi międzypokoleniowej, imprezy plenerowe na których będą się mogli spotykać mieszkańcy Rogowa, gminy Wilków oraz osoby przyjezdne.
- Poprawa jakości życia, bezpieczeństwa mieszkańców- w tym celu można zamontować oświetlenie uliczne, chodniki, barierki.

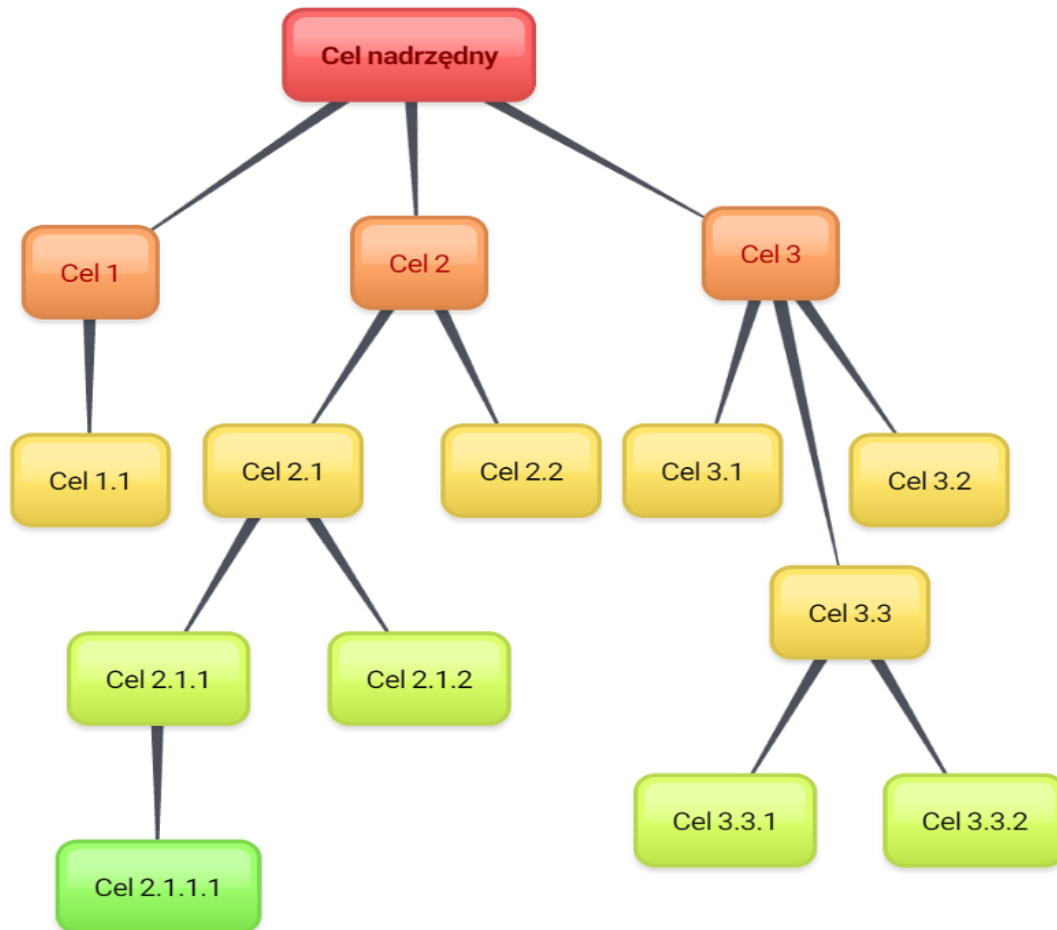
3.4. GŁÓWNE SZANSE ROZWOJOWE

- możliwość wykorzystania potencjału lokalizacyjnego, walorów krajobrazowych, w realizacji przedsięwzięć wpływających na podniesienie atrakcyjności turystycznej, tworzeniu bazy noclegowej i gastronomicznej,
- łatwo dostępna zdrowa żywność, produkowana we własnych gospodarstwach,
- oparcie planowanych działań na zasobach ludzkich- organizacjach działających w Rogowie, które mają doświadczenie w realizacji różnorodnych przedsięwzięć, mieszkańcach, sołtysie, radzie sołeckiej,
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury- dwie remizy, plac zabaw, w nowym budynku istnieje możliwość zaadaptowania poddasza na potrzeby agroturystyki, w starej remizie po remoncie można utworzyć izbę dziedzictwa obszaru,
- możliwość korzystania z dofinansowań, grantów- w realizacji tego typu działań stowarzyszenia mają spore doświadczenie.

ROZDZIAŁ IV. LOGIKA INTERWENCJI

4.1 Cele i działania

W wyniku podjętych dotychczas działań powstał pewien obraz przyszłości Rogowa- ideał do którego należy dążyć poprzez bardzo skonkretyzowane działania, zaplanowanie i wdrażanie odpowiednio dobranych działań w okresie kilku najbliższych lat według ustalonego planu i harmonogramu. Pierwszym krokiem ku temu jest określenie celu głównego, którego składową będą cele pomniejsze, bardziej skonkretyzowane. Aby ułatwić ten proces posłużono się jednym ze sposobów wykorzystania drzewa hierarchicznego- metodą AHP (Analytic Hierarchy Proces), która jest wielokryterialną metodą analizy hierarchicznej problemów. W procesie tworzenia drzewa celów kluczowe jest określenie celu głównego jak i celów pośrednich. Cel główny powinien być podstawowym zamierzeniem projektu zaś cele pośrednie powinny przybliżyć nas do osiągnięcia celu głównego.

Rys 3. Schemat drzewa celów.

Według ww. schematu najpierw określamy cel nadrzędny, które jest sformułowany jak najbardziej ogólnie. Następnie przechodzimy do formułowania celów szczegółowych zaś w ich ramach coraz bardziej uszczegółowionych celów które będą równocześnie projektami do realizacji.

Cel główny

Rogów miejscem atrakcyjnym turystycznie i wykorzystującym technologie w celu powstrzymania depopulacji, poprawy bezpieczeństwa i jakości życia, integracji mieszkańców.

Cele szczegółowe:

1.Uczynienie z Rogowa atrakcji turystycznej-

1.1 rozpropagowanie informacji o walorach krajobrazowych, lokalizacji- okolice Kazimierza,

1.1.1 stworzenie strony internetowej dedykowanej atrakcjom Rogowa,

1.1.2 przygotowanie i rozdawanie ulotek informacyjnych turystom w Kazimierzu Dolnym np. podczas festiwalu folkowego czy filmowego,

1.1.3 zakup i umieszczenie przy drogach dojazdowych mapki atrakcji Rogowa,

1.2 stworzenie przyjezdnym możliwości odpoczynku i zjedzenia posiłku- postawienie altanki, ławek, utworzenie lokalu gastronomicznego, gospodarstwa serwujące posiłki,

1.3 zapewnienie bazy noclegowej,

1.3.1 stworzenie gospodarstw agroturystycznych,

1.3.2 wykończenie i zaadaptowanie piętra remizy strażackiej na noclegi,

1.4 zapewnienie turystom możliwości wynajęcia lokalnego przewodnika (mieszkańca), który zapozna ich z atrakcjami Rogowa,

1.5 zapewnienie turystom dodatkowych atrakcji-warsztaty, spotkania, ogniska, imprezy,

1.6 zakup rowerów i hulajnóg elektrycznych dla turystów,

1.7 zakup dwóch meksów na potrzeby turystyki,

1.8 utworzenie punktu widokowego na górze.

2. Zatrzymanie młodych ludzi na wsi-

2.1 dodatkowe, poza rolnictwem możliwości zarobkowania,

2.1.1 stworzenie gospodarstw agroturystycznych- wynajem pokoi, serwowania posiłków,

2.2 ułatwienie zbytu produktów rolnych, zapewnienie możliwości zbytu po stabilnych cenach,

2.2.1 rozwój agroturystyki i sprzedaż produktów rolnych na jej potrzeby.

3. Odbudowa więzi między mieszkańcami, zachęcenie ich do wspólnych inicjatyw, wymiany doświadczeń-

3.1 przygotowywanie i realizacja imprez plenerowych,

3.1.1 Dni Rogowa,

3.1.2 Święto chmielu,

3.2 przeprowadzenie warsztatów dla dzieci, przyjezdnych,

3.2.1 warsztaty kulinarne,

3.2.2 warsztaty koronczarskie,

3.3 stworzenie izby dziedzictwa obszaru,

3.3.1 remont starej remizy.

3.4 usprawnienie i ułatwienie procesu komunikacji,

3.4.1 utworzenie strony www lub profilu miejscowości w mediach społecznościowych,

3.4.2 wykorzystanie komunikatorów internetowych do komunikowania się,

3.4.3 zakup i montaż tablic ogłoszeniowych,

3.5 zintegrowanie młodzieży,

3.5.1 stworzenie miejsca spotkań,

3.5.2 pokazy kina letniego,

3.5.3 dyskoteki, potańcówki,

4. Poprawa jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców-

- 4.1 wybudowanie oświetlenia ulicznego- najlepiej opartego na odnawialnych źródłach energii,
- 4.2 wybudowanie chodników,
- 4.3 zainstalowanie monitoringu
- 4.4 ustawienie koszy na śmieci w miejscach często uczęszczanych,
- 4.5 doposażenie remizy, miejsc rekreacji,
- 4.6 zakup quada dla OSP by strażacy łatwo mogli dotrzeć w trudno dostępne miejsca,
- 4.7 utworzenie żłobka,
 - 4.7.1 zakup niezbędnego wyposażenia,
 - 4.7.2 remont pomieszczeń,
- 4.8 poprawa jakości środowiska naturalnego
 - 4.8.1 zwiększenie wykorzystanie OZE
 - 4.8.2 zmniejszenie liczby wysokoemisyjnych źródeł ciepła

Zdanie polegające na przygotowaniu koncepcji inteligentnej wsi, jak również zadania zaplanowane w ramach koncepcji są zgodne z dokumentami strategicznymi dla obszaru wsi Rogów tj. Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru LGD „Owocowy Szlak”, Strategii Rozwoju Powiatu Opolskiego oraz innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi Gminy Wilków.

Spis map:

Mapa 1. Położenie Rogowa na terenie gminy Wilków	2
Mapa 2. Mapa obrazująca odległości Rogowa od okolicznych ośrodków miejskich i czas dojazdu do nich	4

Spis rysunków:

Rysunek 1 Podział zasobów	12
Rysunek 2. Schemat analizy SWOT	21
Rysunek 3. Schemat drzewa celów	26

Spis tabel:

Tabela 1. Zmiany demograficzne w Rogowie na przestrzeni ostatnich 4 lat	11
---	----

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1. Potok Jaworzanka	2
Zdjęcie 2. Źródła potoku Jaworzanka	6
Zdjęcie 3. Wąwóz lessowy w Rogowie	6
Zdjęcie 4. Koło Gospodyń Wiejskich Rogów	7
Zdjęcie 5. Druhny z OSP w Rogowie	8
Zdjęcie 6. Budynek zabytkowej remizy strażackiej w Rogowie	9
Zdjęcie 7. Plac zabaw w Rogowie	10
Zdjęcie 8. Budynek nowej remizy w Rogowie	14
Zdjęcie 9. Budynek Szkoły Podstawowej w Rogowie	15
Zdjęcie 10. Pudełko pomysłów	17
Zdjęcie 11. Analiza SWOT	18
Zdjęcie 12. Zespół roboczy przy pracy nad koncepcją	19